

STORTINGET

Innst. 185 S

(2022–2023)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Dokument 8:23 S (2022–2023)

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Tor André Johnsen, Christian Tybring-Gjedde, Bengt Rune Strifeldt, Morten Stordalen og Silje Hjemdal om tiltak for oppbygging av nasjonale antidronekapasiteter

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen etablere en nasjonal antidronetjeneste ved Politiets nasjonale beredskapssenter.
2. Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre hjemmelsgrunnlag for å stanse lovstridig droneaktivitet ved bruk av maktmidler.
3. Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre en lovgivning som tydeliggjør eiere av samfunnskritisk infrastruktur sitt ansvar for egensikkerhet mot lovstridig droneaktivitet.
4. Stortinget ber regjeringen instruere Luftfartstilsynet om å sikre krav om identitetsavklaring for utenlandske borgere ved registrering i droneoperatørregisteret.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kamzy Gunaratnam, Odd Harald Hovland og Maria Aasen-Svensrud, fra Høyre, Aase Marthe J. Horrigmo og Sveinung Stensland, fra Senterpartiet, Ivar B. Prestbakmo og Else Marie Rødby, fra Fremskrittspartiet, lederen Per-Willy Amundsen og Johan Aas, fra Sosialistisk Venstreparti, Andreas Sjalg Unneland, og fra Venstre, Ingvild Wetrhus Thorsvik, viser til at et representantforslag om tiltak for oppbygging av nasjonale antidronekapasiteter behandles i denne innstillingen. Komiteen viser videre til statsrådets vurdering i brev av 24. november 2022. Brevet følger vedlagt denne innstillingen.

Komiteen viser til at forslaget går ut på at regjeringen bes foreta grep for å adressere de sikkerhetstrusler denne droneaktiviteten representerer, herunder å etablere en nasjonal antidronetjeneste som en nærmere definert beredskapsressurs ved Politiets nasjonale beredskapssenter (PNB) samt å utarbeide et klart og tydelig lovverk som sikrer hjemmelsgrunnlag for bruk av maktmidler mot lovstridig droneaktivitet, fremme lovforslag for å tydeliggjøre eiere av samfunnskritisk infrastruktur sitt ansvar for egensikkerhet mot lovstridig droneaktivitet samt skjerpe kravene om utenlandske borgeres registrering i Luftfartstilsynets droneoperatørregister.

Komiteen viser til at forslagsstillerne peker på at de sikkerhetspolitiske utfordringer i Europa som følge av den russiske okkupasjonskrigen i Ukraina har kommet stadig nærmere og nå gir seg direkte utslag på norsk territorium.

Komiteen merker seg at forslagsstillerne viser til at det den siste tiden har forekommet flere hendelser med mistenkelig droneaktivitet i umiddelbar nærhet til kritisk infrastruktur, en aktivitet forslagsstillerne peker på at er velegnet til å skape frykt i befolkningen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, viser videre til at dronekompetansen økes i politidistriktene, blant annet ved at det utdannes 100 dronepiloter, og at hvert distrikt får sin egen dronebil.

Flertallet viser også til forslaget om å skjerpe kravene om utenlandske statsborgeres registrering i Luftfartstilsynets droneoperatørregister og til statsrådets svarbrev, hvor det fremgår at det må skilles mellom operatører som hører hjemme i EØS-land, og operatører utenfor EØS-land. Flertallet merker seg at droneoperatører hjemmehørende i EØS-land etter felleseuropeisk regelverk skal registrere seg i hjemlandet, og at landenes droneoperatørregistre skal være tilgjengelige for myndighetene i andre medlemsland. Det fremgår av svarbrevet at det ved flytting er mulig å bruke eIDAS som er en løsning i EØS-området for digital identifikasjon, og at det er mulig å foreta tilpasninger av det norske droneoperatørregisteret for å ta i bruk løsningen i Norge.

Flertallet viser til statsrådets svarbrev, hvor det fremgår at det ansees å foreligge tilstrekkelig hjemmel til å etablere identitetskontroll av operatører utenfor EØS-området i droneoperatørregisteret, og at det vil være teknisk mulig å etablere slik kontroll. Det vil kunne ta opptil tre måneder å utføre nødvendige endringer i operatørregisteret for å muliggjøre identitetskontrollen.

Flertallet merker seg at krav om identitetsavklaring for utenlandske borgere ved registrering i droneoperatørregisteret vil medføre behov for utviklingsmidler, samt kreve ressurser til manuelle kontroller av registreringer hvor det er brukt et opplastet bilde av et identitetsdokument. Flertallet merker seg videre at det i svarbrevet anføres at de budsjettmessige konsekvensene må vurderes nærmere, samt at det vurderes som usikkert om en styrket identitetskontroll vil være et effektivt tiltak mot den ulovlige droneaktiviteten som har vært omtalt i media den siste tiden.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at problemstillingene rundt antidronetiltakene som står til rådighet for politiet, for objekteiere og for aktører i luftfarten, adresseres av regjeringen i forbindelse med det pågående arbeidet med en nasjonal luftfartsstrategi, som skal legges fram for Stortinget i løpet av stortingssesjonen 2022–2023.

Dette flertallet viser også til at det fremgår av statsrådets svarbrev at det gjøres fortløpende vurderinger av behovet for mer umiddelbare regelverksendringer som følge av den økte droneaktiviteten.

Dette flertallet mener at representantforslaget slik det er formulert, langt på vei er ivarettatt i det arbeidet som allerede er iverksatt av regjeringen. Når det gjelder punkt fire i forslaget, er det budsjettmessige konsekvenser som må vurderes nærmere, og det er usikkerhet om effekten av tiltaket. Dette flertallet vil derfor ikke støtte representantforslaget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til statsrådets svarbrev, hvor det fremgår at fag- og metodeansvaret for politiets mottiltak allerede tilligger Bombetjenesten, som har utviklet antidronekapasiteter og yter nasjonal bistand til politidistriktene. Disse medlemmer viser videre til at det pågår kompetanseutvikling i politidistriktene rettet både mot politiets egen bruk av droner i oppgaveløsningen og mot reaksjonsevnen overfor ulovlig og mistenkelig droneaktivitet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til den nye sikkerhetspolitiske situasjonen vi nå har i Europa, som en følge av Russlands angrep på Ukraina. Dette gir seg nå direkte utslag på norsk territorium, som beskrevet i bakgrunnen for forslaget. Disse medlemmer mener det er påkrevd med rask handling for å møte den sikkerhetstrusselen som den uønskede droneaktiviteten representerer.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Dokument 8:51 S (2022–2023), hvor det tas til orde for å endre ekomloven, slik at retten som politiet, Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) og Etterretningstjenesten har til å ta i bruk frekvenser som er tildelt andre, utvides. Politiet bør gis en egen hjemmel i ekomloven til å ta i bruk frekvenser for å uskadeliggjøre farlige gjenstander dersom det er fare for liv, helse og sikkerhet. De nødvendige endringene som etterspørres i representantforslaget, ble foreslått i regjeringen Solbergs forslag til ny ekomlov, som ble sendt på høring før sommeren 2021. Høringsfristen gikk ut i oktober 2021.

Disse medlemmer mener videre at det er på tide å revidere Norges dronestrategi fra 2018, slik at strategien tar høyde for den senere teknologiske utviklingen og endringene i den sikkerhetspolitiske situasjonen. Disse medlemmer viser til at Politidirektoratet fra 2017 la ansvaret for antidronearbeidet til Bombetjenesten, som i dag er på Politiets nasjonale beredskaps-senter på Taraldrud. Fagansvaret dekker alt som gjelder antidronearbeid, fra identifikasjon til bekjempelse. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å styrke antidronearbeidet

med 15 mill. kroner. Selv om det er naturlig at en slik tjeneste legges til Politiets nasjonale beredskapssenter, mener disse medlemmer at regjeringen bør gis anledning til å vurdere også andre alternativer.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen etablere en nasjonal antidronetjeneste.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet vil igjen minne om at Bombetjenesten allerede i dag har ansvaret for antidronearbeidet, slik medlemmene fra Høyre selv viser til i sine merknader. Disse medlemmer viser til at politiet allerede i fjor fikk i oppdrag å skaffe antidroneutstyr for 57 mill. kroner, og at pengene ble bevilget gjennom nysalderingen i desember 2022. Høyres alternative statsbudsjett for 2023 ville svekket antidronearbeidet. Høyres foreslåtte reduksjon av politiets driftsbudsjett med 379 mill. kroner kunne raskt ha ført til uheldige kutt i antidronearbeidet både på Taraldrud og ute i politidistriktene. Disse medlemmer mener derfor det var viktig for antidronearbeidet i politiet at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti sikret flertall for sitt felles budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser igjen til Høyres alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å styrke Politiets nasjonale beredskapssenter. Disse medlemmer understreker at det ikke på noe tidspunkt har vært aktuelt for Høyre å kutte i antidronearbeidet ved Taraldrud og ute i politidistriktene. Disse medlemmer mener at regjeringens mange reverseeringsprosjekter i justissektoren, herunder opprettelsen av nye tjenestesteder mot politifaglige råd, kan gå på bekostning av viktig beredskapsarbeid i politiet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre mener i likhet med forslagsstillerne at den russiske okkupasjonskrigen i Ukraina har skapt nye sikkerhetspolitiske utfordringer i Europa. Disse medlemmer mener at det er viktig å adressere de sikkerhetstruslene droneaktivitet representerer. Disse medlemmer er enige i at det er på tide å revidere Norges dronestrategi fra 2018, og at det i revisjonen tas høyde for den siste teknologiske og sikkerhetspolitiske utviklingen.

Disse medlemmer viser til at statsråden i sitt svarbrev redegjør for at fag- og metodeansvaret for politiets mottiltak mot droner allerede tiligger Bombetjenesten ved Politiets nasjonale beredskapssenter (PNB). Disse medlemmer merker seg at statsråden anerkjenner at det «i lys av sikkerhetssituasjonen er behov for å se nærmere på antidrone-tiltakene som står til rådighet for politiet, for objekteiere og for aktørene i luft-

farten», og at disse problemstillingene adresseres av regjeringen i forbindelse med arbeidet med en nasjonal luftfartsstrategi.

Disse medlemmer ser behovet for å etablere en funksjon som kan motta og analysere data om droneaktivitet knyttet til relevant infrastruktur, installasjoner og objekter for å etablere et normalbilde og deretter kunne identifisere avvik. Disse medlemmer viser til Meld. St. 5 (2020–2021) Samfunnssikkerhet i en usikker verden punkt 7.2, hvor det står at

«[e]n forutsetning for godt forebyggende sikkerhetsarbeid er kunnskap om risikoen og hvordan denne kan reduseres gjennom en helhetlig tilnærming og kombinasjon av ulike sikkerhetstiltak».

Selv om det kan synes mest naturlig å legge en slik funksjon til Politiets nasjonale beredskapssenter, mener disse medlemmer at regjeringen bør gis anledning til å vurdere andre alternativer. Disse medlemmer etterspør et anslag over hva det vil koste å etablere en funksjon som kan etablere et normalbilde på droneaktivitet, og etterlyser en konkret fremdriftsplan for etablering av en slik funksjon.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et kostnadsanslag og et forslag til fremdriftsplan for etablering av en funksjon som mottar og analyserer data om droneaktivitet knyttet til relevant infrastruktur, installasjoner og objekter for å etablere et normalbilde og deretter kunne identifisere avvik, i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det av statsrådens svarbrev fremgår at fag- og metodeansvaret for politiets mottiltak mot droner allerede tiligger Bombetjenesten ved Politiets nasjonale beredskapssenter (PNB). Slik disse medlemmer ser det, understreker dette at PNB er det naturlige stedet å etablere en nasjonal antidronetjeneste, og at dette ses i sammenheng med Bombetjenesten ved PNB, slik det fremgår av representantforslaget. Disse medlemmer vil fremheve viktigheten av at det etableres en nasjonal antidronetjeneste som er spydspissen i vår nasjonale antidronekapasitet, etter samme mønster som de øvrige kapasitetene ved PNB. Slik disse medlemmer ser det, er det naturlig og positivt at det også arbeides med heving av kompetansenivået for antidroneinnsats i politidistriktene, og disse medlemmer mener dette kan supplere, men ikke erstatte, en nasjonal spisskompetanse som den antidronetjenesten som foreslås etablert ved PNB.

Disse medlemmer viser videre til opplysningene i statsrådens svarbrev om at regjeringen har initiert en tverrfaglig arbeidsgruppe i regi av Samferdselsdepar-

tementet Justis- og beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet og at dette er en del av et arbeid med en nasjonal luftfartsstrategi som skal legges frem for Stortinget i løpet av stortingssesjonen 2022–2023. Det fremgår videre av svarbrevet at statsråden mener det er naturlig å vurdere behovet for nødvendige lovendringer i sammenheng med dette arbeidet.

Disse medlemmer mener det er svært positivt at det i regjeringen nå arbeides tverrsektorielt med disse problemstillingene. Men disse medlemmer mener den siste tids hendelser med uønsket droneaktivitet har avdekket at vi har et mangelfullt lovverk på dette området, og kan ikke se noen god grunn til at beslutningen om å gi tilstrekkelig hjemmelsgrunnlag til å stanse lovstridig droneaktivitet ved bruk av maktmidler skal utstå til etter regjeringens tverrsektorielle arbeid er gjennomført. Tvert imot vil disse medlemmer påpeke at å tette dette hullet i lovverket er noe som haster, og som bør prioriteres omgående.

Disse medlemmer mener de erfaringer man nå har med uønsket droneaktivitet, også har synliggjort behovet for en tydeliggjøring av eiere av samfunnskritisk infrastruktur sitt ansvar for egensikkerhet mot lovstridig droneaktivitet. Dette handler om ansvarsfordelingen i samfunnets totale reaksjonsevne mot lovstridig droneaktivitet. Slik disse medlemmer ser det, er det positivt at dette arbeidet nå kan skje som en del av regjeringens tverrsektorielle arbeid som er beskrevet i statsrådens svarbrev. Men disse medlemmer kan heller ikke her se at regjeringens pågående arbeid er noe argument for å utsette beslutningen om at det trengs en lovgivning som tydeliggjør eiere av samfunnskritisk infrastruktur sitt ansvar for egensikkerhet mot lovstridig droneaktivitet.

Disse medlemmer mener videre at det er behov for å styrke notoriteten i Luftfartstilsynets droneoperatørregister ved at det stilles krav om identitetsavklaring for utenlandske borgere som søker registrering i registeret.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen etablere en nasjonal antidronetjeneste ved Politiets nasjonale beredskapssenter.»

«Stortinget ber regjeringen instruere Luftfartstilsynet om å sikre krav om identitetsavklaring for utenlandske borgere ved registrering i droneoperatørregisteret.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre hjemmelsgrunnlag for å

stanse lovstridig droneaktivitet ved bruk av maktmidler.»

«Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre en lovgivning som tydeliggjør eiere av samfunnskritisk infrastruktur sitt ansvar for egensikkerhet mot lovstridig droneaktivitet.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre og Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre hjemmelsgrunnlag for å stanse lovstridig droneaktivitet ved bruk av maktmidler.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre en lovgivning som tydeliggjør eiere av samfunnskritisk infrastruktur sitt ansvar for egensikkerhet mot lovstridig droneaktivitet.

Forslag fra Høyre og Venstre:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et kostnadsanslag og et forslag til fremdriftsplan for etablering av en funksjon som mottar og analyserer data om droneaktivitet knyttet til relevant infrastruktur, installasjoner og objekter for å etablere et normalbilde og deretter kunne identifisere avvik, i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023.

Forslag fra Høyre:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen etablere en nasjonal antidronetjeneste.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen etablere en nasjonal antidronetjeneste ved Politiets nasjonale beredskapssenter.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen instruere Luftfartstilsynet om å sikre krav om identitetsavklaring for utenlandske borgere ved registrering i droneoperatørregisteret.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:23 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Tor André Johnsen, Christian Tybring-Gjedde, Bengt Rune Strifeldt, Morten Stordalen og Silje Hjemdal om tiltak for oppbygging av nasjonale antidronekapasiteter – vedtas ikke.

Oslo, i justiskomiteen, den 14. februar 2023

Per-Willy Amundsen

leder

Ingvild Wettrhus Thorsvik

ordfører

**DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT**

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Justiskomiteen
Postboks 1700 Sentrum
0026 Oslo

Deres ref.

Vår ref.
22/5626 -

Dato
23.11.2022

Dokument 8:23 S (2022-2023) Representantforslag om tiltak for oppbygging av nasjonale antidronekapasiteter

Jeg viser til brev 27. oktober 2022 fra Justiskomiteen, som ber om departementets uttalelse i forbindelse med behandlingen av Dokument 8:23 S (2022-2023).

Jeg vil peke på at enkelte av forslagene ligger innenfor Samferdselsministerens konstitusjonelle ansvarsområde. Deler av svaret er derfor utarbeidet i samarbeid med Samferdselsdepartementet.

Regjeringen jobber kontinuerlig med å videreutvikle Norges evne til å forstå, motvirke og forsvare våre nasjonale sikkerhetsinteresser og å sikre vår kritiske infrastruktur mot aktuelle trusler. Regjeringen er også i likhet med forslagsstillerne opptatt av å adressere de sikkerhetstrusler som mistenkelig droneaktivitet representerer.

Forslagsstillerne viser til at det bør etableres en nasjonal antidronetjeneste ved Politiets nasjonale beredskapssenter (PNB), og til at denne beredskapsressursen bør ses i sammenheng med politiets Bombetjeneste ved PNB. Til det vil jeg bemerke at fag- og metodeansvaret for politiets mottiltak mot droner allerede tilligger Bombetjenesten, som har utviklet anti-dronekapasiteter og yter nasjonal bistand til politidistriktene etter retningslinjer fra Politidirektoratet. Det pågår også kompetanseutvikling i politidistriktene, rettet både mot politiets egen bruk av droner i oppgaveløsningen, og mot reaksjonsevnen overfor ulovlig og mistenkelig droneaktivitet.

I lys av sikkerhetssituasjonen styrket regjeringen politiet og PST med til sammen 150 mill. kroner våren 2022. I tillegg kommer styrkingen av det lokale politiet på 200 millioner, som også ligger inne i budsjettet for 2022. Det gir politiet og PST økt evne blant annet til å avdekke sammensatte trusler og etterretning. Regjeringen foreslår å videreføre denne satsningen i 2023, som betyr en styrking på over 200 millioner kroner sammenlignet med hva vi brukte til formålet før krigen i Ukraina. Dette kommer i tillegg til økt kapasitet til å håndtere ulovlig bruk av droner inneværende år med 57 mill. kroner.

Politiet øker også dronekompetansen i politidistriktene. Alle politidistriktene får sin egen dronebil, og vi er i ferd med å utdanne omkring 100 dronepiloter i politiet.

Det er godt kjent at politiet ikke alene kan beskytte samfunnet mot ulovlig dronebruk, selv om det er politiet som har ansvaret for reaksjoner ved bruk av maktmidler. Det er også en kjensgjerning at det i lys av sikkerhetssituasjonen er behov for å se nærmere på antidrone-tiltakene som står til rådighet for politiet, for objekteiere og for aktørene i luftfarten. Disse problemstillingene adresseres av regjeringen i forbindelse med det pågående arbeidet med en nasjonal luftfartsstrategi, som skal legges fram for Stortinget i løpet av stortingsperioden 2022-23. Regjeringen har blant annet tatt initiativ til en tverrfaglig arbeidsgruppe som i regi av Samferdselsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet skal vurdere hvordan staten kan bidra til forebygging mot og bekjempelse av ulovlig dronedyking og kriminalitet relatert til bruk av droner. I den sammenheng vil det også være naturlig å vurdere behovet for nødvendige lovendringer. Det gjøres også løpende vurderinger av behovet for mer umiddelbare regelverksendringer som følge av den økte droneaktiviteten. Luftfartstilsynet har nylig etter søknad fra Equinor ASA hatt på høring forslag til forskrifter om opprettelse av permanente restriksjonsområder over anlegget på Tjeldbergodden og Stureterminalen, samt forslag til forskrift om endring av det permanente restriksjonsområdet over prosessanlegget på Kollsnes.

Forslaget om å skjerpe kravene for utenlandske statsborgeres registrering i Luftfartstilsynets droneoperatørregister hører under Samferdselsdepartementet, som har opplyst at det må skilles mellom operatører som hører hjemme i EØS-land og operatører fra tredjeland, dvs. hjemmehørende utenfor EØS-land. Droneoperatører hjemmehørende i EØS-land skal etter felleseuropeisk regelverk som også er gjort gjeldende i Norge, registrere seg i landet hvor de har bopel, eller – for selskaper – i landet hvor de har sitt hovedforretningssted. Med grunnlag i denne registreringen kan droneoperatøren også fly drone i andre medlemsland. Landenes droneoperatørregistre skal være tilgjengelige for myndighetene i andre medlemsland, slik at man kan undersøke registreringene som er gjort i andre medlemsland.

Dersom EØS-borgere likevel skal registrere seg i det norske droneoperatørregisteret, f.eks ved flytting til Norge, vil et alternativ være å benytte eIDAS som er en løsning EU har etablert for digital identifisering. Løsningen gjelder innenfor EØS-området og er

etablert gjennom forordning (EU) Nr. 910/2014. Forordningen er gjennomført i Norge i lov om elektroniske tillitstjenester. Løsningen skal gjøre det mulig å benytte nasjonale elektroniske identifikasjonsløsninger for å få tilgang til digitale tjenester i andre EØS-land. Mange tilbydere av elektroniske identifiseringsløsninger har alt tilpasset seg eIDAS, og denne muligheten for å identifisere seg er i økende grad tilgjengelig for borgerne i mange EØS-land. Luftfartstilsynet opplyser at svenske luftfartsmyndigheter har tatt i bruk slik identifisering ved registrering av utenlandske droneoperatører fra visse EU-land, og at det er mulig å foreta tilpasninger av det norske droneoperatørregisteret for å ta i bruk løsningen også i Norge.

Den største utfordringen med å foreta identifikasjonskontroll gjelder imidlertid slik Samferdselsdepartementet ser det i første rekke droneoperatører fra land utenfor EØS.

For droneoperatører fra land utenfor EØS-området, og som ikke etablerer seg med bopel i Norge eller annet EØS-land, finnes det per i dag ingen god løsning for elektronisk identifikasjon. En identitetsavklaring av de som registrerer seg vil derfor måtte skje manuelt. Samferdselsdepartementet anser at det foreligger tilstrekkelig hjemmel til å etablere identitetskontroll av operatører utenfor EØS-området i droneoperatørregisteret, og at det vil være teknisk mulig å etablere slik kontroll. Identitetskontrollen vil for eksempel kunne ta form av et krav om å sende inn bilde av pass ved registrering i droneoperatørregisteret, eller krav om at identitetsdokumentet må bekreftes av en notarius publicus i hjemlandet til vedkommende operatør. Anslagsvis vil det kunne ta opptil tre måneder å utføre nødvendige endringer i operatørregisteret for å muliggjøre identitetskontrollen.

Dersom Luftfartstilsynet instrueres om å sikre krav om identitetsavklaring for utenlandske borgere ved registrering i droneoperatørregisteret, vil dette medføre behov for utviklingskostnader, samt kreve ressurser til manuell kontroll av registreringer hvor det er brukt opplastet bilde av identitetsdokument. De budsjettmessige konsekvenser må vurderes nærmere.

Samferdselsdepartementet har avslutningsvis bemerket at det er usikkert om en styrket identitetskontroll vil være et effektivt tiltak mot den ulovlige droneaktiviteten som har vært omtalt i media den siste tiden, men det kan sørge for mer pålitelig informasjon i droneoperatørregisteret og gjøre det vanskeligere å registrere falsk identitet.

Med hilsen

Emilie Mehl